

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu
pamětní stříbrné 200 Kč mince k 450. výročí narození Jana Jessenia

V Praze v červenci 2015

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu pamětní stříbrné 200 Kč mince
k 450. výročí narození Jana Jessenia

- 1) Česká národní banka vypisuje cenu nejhodnotnějším návrhům pamětní stříbrné 200 Kč mince, která bude vydána v roce 2016.
- 2) Vypsání ceny se řídí ustanoveními § 2887- 2889 občanského zákoníku o vypsání ceny.
- 3) Cena bude udělena nejhodnotnějším a technickým podmínkám vyhovujícím návrhům.

Vydáním 200 Kč mincí má být nejširší veřejnosti připomenuto 450. výročí narození Jana Jessenia.

Hlavní technickou podmínkou je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře (lící a rubová strana samostatně) o průměru 180 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen soutěžní značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřipustné) na spodní straně sádrového kotouče, a to stejnou pro lící i rubovou součást návrhu mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě; to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k ražbě. Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze. Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 2 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 4) Na lící straně (aversu) je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (řádcích) název státu „**ČESKÁ REPUBLIKA**“ a nominální hodnotu mince se zkratkou peněžní jednotky „**200 Kč**“. Jako dominantu lící strany může být použit:
  - a) buď *motiv vztahující se bezprostředně k tématu mince*,
  - b) nebo *motiv tradičně zdůrazňující, že mince je platidlem České republiky, tj. umělecká kompozice heraldických zvířat z velkého státního znaku České republiky, případně doplněná dekorem vztahujícím se k tématu mince.*

Umělecká kompozice heraldických zvířat musí být ztvárněna tak, aby nedocházelo k nečitelným stylizacím či nechtěnému karikování, a aby byla v souladu s provedením rubové strany. Kompozice nesmí být přímým ztvárněním velkého státního znaku podle vyobrazení v příloze zákona o státních symbolech České republiky (vyobrazení je připojeno k těmto podmínkám). V případě, že *kompozice je dominantou lící strany, nemusí zaujímat celou plochu mincovního pole, musí však být umístěna v horní části mince*, tvoří-li pouze doprovodný prvek, může být umístěna kdekoliv, vždy však neznevážujícím způsobem. Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka

mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Na rubové straně (reversu) je nutno ztvárnit motiv vztahující se k tématu mince, nápis nebo opis „JAN JESSENIUS“ a letopočty „1566 – 2016“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 180 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Mince bude ražena ze slitiny o 925 dílech stříbra a 75 dílech mědi, její průměr bude 31 mm a hrubá hmotnost 13 g. Ražba bude provedena také ve špičkové kvalitě, u níž zvláště dobře vynikne vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlédnout. Autoři návrhů mohou shlédnout příklady modelů pamětních mincí¹ v sekci peněžní a platebního styku České národní banky v Praze 1, Na Příkopě 28, a to v pracovních dnech od 9 do 15 hodin. Návštěvu je třeba dopředu avizovat sekretářce Komise pro posuzování návrhů na české peníze, tel. 224 413 409.

5) **Návrhy ucházející se o cenu musejí být odevzdány nebo odeslány poštou do pátku 9. října 2015** adresu:

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní a platebního styku
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna
vchod ze Senovážné ulice,
na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.
Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní doručení v den uzávěrky

Česká národní banka, vchod ze Senovážné ulice, salónek pro návštěvy (chodba vpravo za vchodem)
Doba příjmu: 10.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou, telefonním číslem, bankovním spojením a shodnou značkou jako na obálce.

---

¹ České a československé pamětní mince a některé jejich sádrové modely lze shlédnout i v Expozici České národní banky. Podrobnější informace o Expozici ČNB a možnosti ji navštívit jsou k dispozici na internetových stránkách ČNB www.cnb.cz.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány e-mailem na adresu sarka.vicheroва@cnb.cz nebo telefonicky na číslo uvedené v bodech 4 a 6. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravním pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Vypsání ceny na PSM Jan Jessenius“. Zásilky doručené osobně do ČNB musejí být rovněž řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Vypsání ceny na PSM Jan Jessenius“.

6) Soutěžní návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je zástupce České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění a učitelé uměleckých škol. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka ceny. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Ing. Šárka Vicheroва ze sekce peněžní a platebního styku České národní banky, tel. 224 413 409.

7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena ..... 40 000,- Kč

II. cena ..... 25 000,- Kč

III. cena ..... 18 000,- Kč

Kromě cen může komise udělit režijní příspěvek autorům, jejichž návrh byl vyřazen v prvním kole hodnocení, a odměnu autorům, jejichž návrh postoupil do druhého nebo třetího kola hlasování. Počet těchto příspěvků a odměn a jejich výše jsou závislé na počtu předložených návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě, že žádný z předložených návrhů nebude splňovat podmínky pro udělení cen, může komise vyzvat vybrané autory k úpravě předložených návrhů podle připomínek komise. Vybraní autoři v případě předložení upraveného návrhu obdrží vyzývací odměnu a vítězný návrh získá I. cenu ve výši 40 000 Kč.

Ceny a odměny ze soutěže vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. l) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %.

8) Výběr návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší výzvy výtvarníků.

Autorovi, jehož návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za převod oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 50 000 Kč, a to na základě licenční smlouvy s autorem uzavřené. Nepřijme-li autor, jehož návrh bude vybrán k realizaci, návrh licenční smlouvy do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Autor návrhu vybraného k realizaci je povinen na hraně sádrových modelů vyznačit tzv. ražební postavení, tj. vzájemnou polohu lícové a rubové strany.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Náklady na jízdné spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného

k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor dva kusy mincí ve špičkové kvalitě.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarník, který v soutěži získal I. cenu, k této ceně částku 20 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal I. cenu, částku 20 000 Kč.

- 9) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy, které obdržely ceny nebo byly odměněné alespoň částkou 10 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
sekce peněžní a platebního styku

Ing. Jana Báčová, CIA
ředitelka sekce

JUDr. Jaroslav Moravec, Ph.D.
předseda komise

Jan Jessenius

(* 27. 12. 1566, † 21. 6. 1621)

- lékař, filosof a politik, protestant luterského vyznání, známý také jako Ján Jesenský, či Jan z Jesenu. Pocházel z rozvětvené rodiny hornouherské venkovské šlechty. Narodil se ve slezské Vratislavi, kam se otec přestěhoval na počátku 60. let 16. století. Rodina se již nehlásila ke šlechtě, nýbrž k cechovnímu měšťanstvu. V roce 1583 se zapsal na univerzitu ve Wittenberku, roku 1585 odešel do Lipska, kde obhájil disertaci o nesmrtelnosti duše (1587). Podobně jako řada vratislavských studentů odešel v roce 1588 na filozoficko-lékařské učení do Padovy. Padovská medicína měla v té době světovou úroveň. Zde roku 1591 obhájil lékařskou tezi „O onemocnění žluči při třídenní zimnici“ a téhož dne obhájil i filozofickou práci "O nároku lidu na odpor proti tyranům". Jako protestant nemohl na katolické padovské univerzitě získat doktorát, ale získal ho posléze v Praze na základě osvědčení padovských učitelů, že „by ho pro jeho znalosti mohla kterákoli akademie prohlásit doktorem filozofie a lékařství“. Po studiích se vrátil do Vratislavi, kde působil jako lékař. Jeho ambice však sahaly výše. Zanedlouho získal titul dvorního lékaře saských vévodů a v roce 1594 byl jmenován mimořádným profesorem ve Wittenberku.

Roku 1595 se ve Vratislavi oženil s Marií Felsovou, sestrou svého přítele z lipských studií. Působil nadále ve Wittenberku, publikoval odborné studie, 1597 se stal rektorem univerzity.

V roce 1600 přijel do Prahy na návštěvu ke svému příteli Tychonovi de Brahe. V červnu zde v Rečkově koleji provedl na těle odsouzeného oběsnice první veřejnou pitvu, která byla přijata velmi rozporupně. Pitva trvala pět dní a přihlíželo jí na 5 000 diváků. Celý popis pitvy vydal pod názvem *Johannis Jessenii á Jessen, Anatomiae Pragae, Anno MDC ab se solemniter administratae historia* (Jana Jesenského z Jeseného historie o pitvě provedené v Praze roku 1600) o rok později ve Wittenberku. Spolu s dalšími odbornými spisy z té doby (Chirurgické učení, Traktát o kostech) a prací o diagnostice nazvané Semeiotiké představuje Pražská anatomie vyvrcholení Jeseniovy vědecké činnosti.

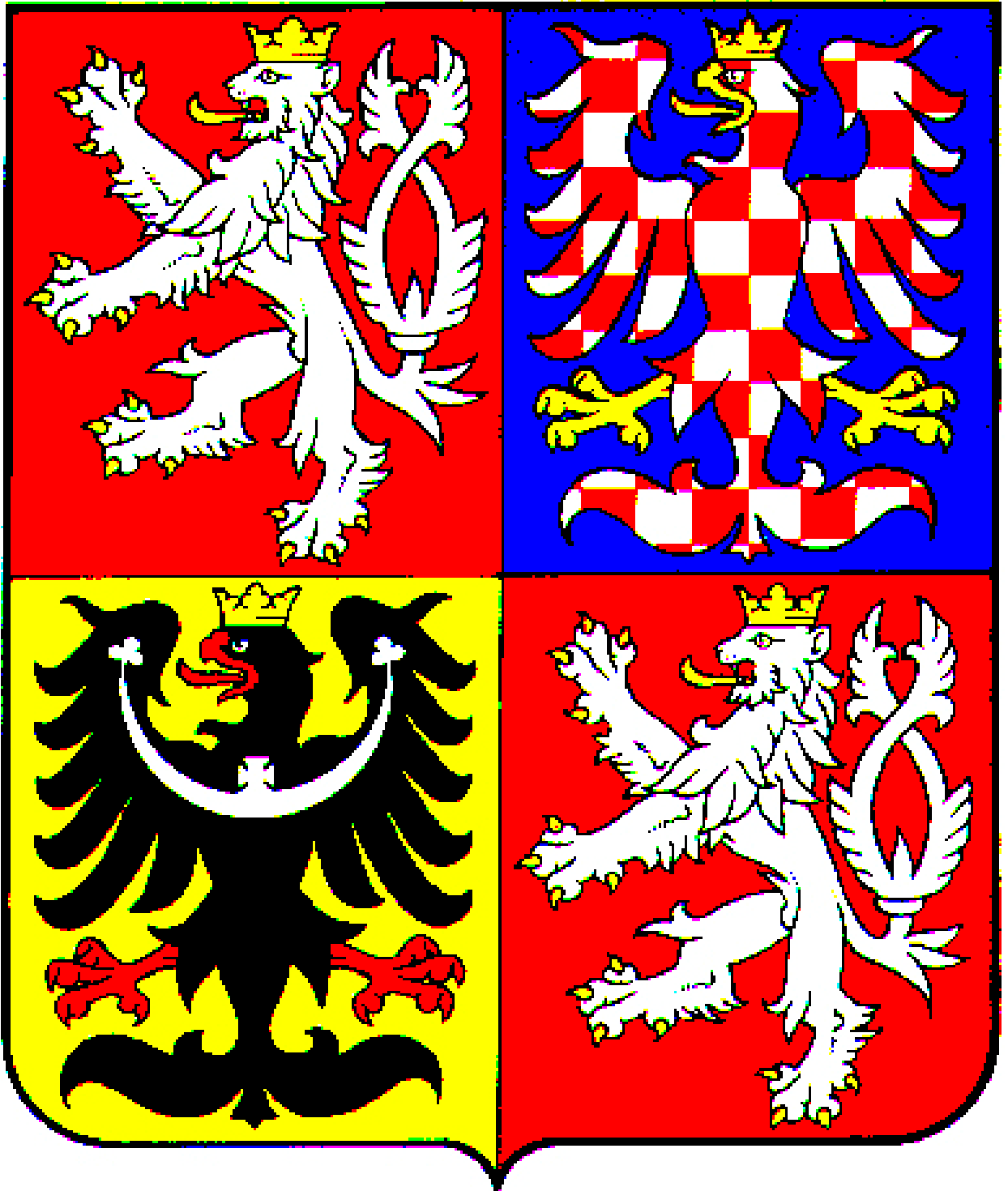
Jessenius se roku 1602 přestěhoval do Prahy. Sblížil se se stavovskou společností a s pražskou utrakvistickou akademií (univerzitou). K jeho přátelům patřili zejména politik a právník Bohuslav z Michalovic, český politik Petr Vok z Rožmberka, císařský matematik, astrolog a astronom Johannes Keppler nebo lékař Tomáš Hájek z Hájku. Protože byl Jessenius ženatý, nemohl být profesorem na Karlově univerzitě. Bydlel však jako vážený host v univerzitní Loudově koleji. Prováděl lékařské výzkumy, uskutečnil další pitvy s odborným výkladem pro studenty a věnoval jim odborné knihy, publikoval další odborné práce. Především se však věnoval výnosné lékařské praxi. Kat Jan Mydlář se stal jeho dodavatelem mrtvol, které Jessenius používal ke svým anatomickým studiím.

Politické události v Uhrách (občanská válka, Bocskaiovo povstání) Jessenia natolik upoutaly, že se začal intenzívně zajímat o politiku. V konfliktu mezi císařem Rudolfem II. a jeho bratrem Matyášem se přiklonil k opozici proti Rudolfovi. V listopadu 1608 se v Bratislavě účastnil korunovace arciknížete Matyáše uherským králem a až do roku 1612 pobýval jako

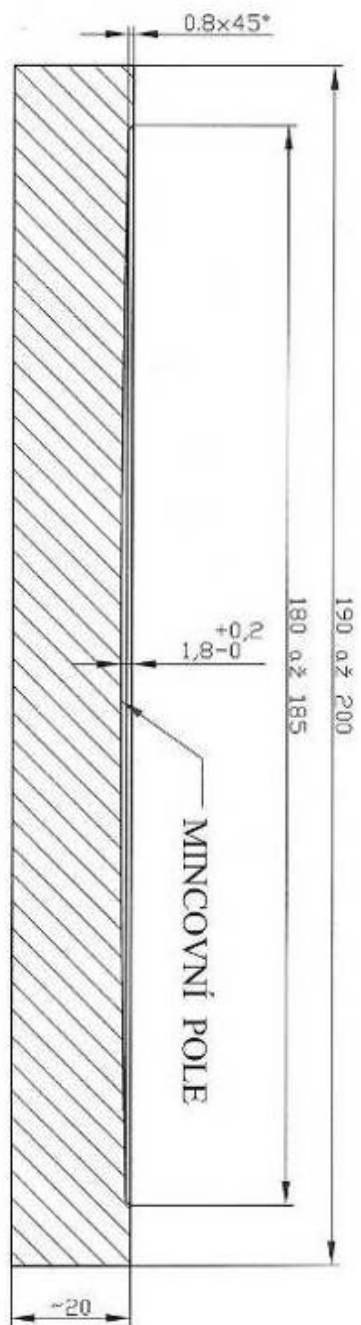
"královský lékař" u Matyášova vídeňského dvora. Nebyl ovšem Matyášovým stálým tělesným lékařem, pouze byl zván ke konzultacím. Ve Vídni vydal mj. spis o Matyášově uherské korunovaci. V roce 1612 mu umřela žena a Jessenius začal více cestovat. Po několikaletém pobytu v různých zemích se roku 1617 vrátil do Prahy a byl zvolen rektorem pražské utrakvistické univerzity. Měl se především ujmout její obrany proti jezuitské akademii, která dostala řadu výsad a byla na rozdíl od utrakvistické univerzity solidně hmotně vybavena. Na jeho počest nechala Karlova univerzita razit i mince s jeho portrétem a jménem. Více se ale věnoval politice, stal se jedním z hlavních představitelů protihabsburského hnutí.

Po vypuknutí českého povstání odjel na sněm uherských stavů s diplomatickým úkolem: měl zabránit zvolení Ferdinanda II. za uherského krále. Do Bratislavy však přijel až po volbě, byl zatčen a převezen k výslechům do Vídně. Až kolem vánoc byl na zákrok českých stavů propuštěn (byl vyměněn za dvě habsburská rukojmí držená v Praze). Dne 4. listopadu 1619 pronesl jako rektor pražské univerzity slavnostní řeč při korunovaci Fridricha Falckého. V létě 1620 jednal jako člen českého poselstva na uherském sněmu v Banské Bystrici o vojenské pomoci pro Fridricha Falckého. V říjnu se pro zaneprázdnění politickými záležitostmi vzdal funkce rektora univerzity, ale nový rektor nebyl zvolen.

Po prohrané bitvě na Bílé Hoře byl Jan Jessenius jako jeden z hlavních organizátorů stavovského povstání mezi prvními zatčenými, kteří byli obviněni z urážky majestátu. U soudu mu nejvíce přitížily jeho diplomatické mise do Uher a veřejné vystupování proti panovnickému rodu. Dne 21. června 1621 byl společně s 26 dalšími účastníky protihabsburského povstání na Staroměstském náměstí popraven. Nejprve mu kat Jan Mydlář vyříznul jazyk a poté usekl hlavu. Jeho tělo bylo rozčtvrceno a hlava společně s jazykem byla několik let vystavena pro výstrahu na tribuně Staroměstské věže.

Emisní plán pamětních mincí v letech 2016-2020**Stříbrné 200 Kč mince**

2016	Zemská jubilejní výstava	květen
	Bitva u Hradce Králové	červenec
	Jan Jessenius	prosinec
2017	Marie Terezie	duben
	Operace Anthropoid	květen
	Josef Kainar	červen
	Vysvěcení kaple sv. Václava v Katedrále sv. Víta	listopad
2018	Založení České astronomické společnosti	prosinec
	Vydána Klaudyánova mapa	únor
	Založení Národního muzea	duben
2019	Jan Brokoff	prosinec
	Založen Československý červený kříž	únor
	Sestrojení prvního letadla české výroby Bohemia B-5	duben
2020	První pražská defenestrace, začátek husitské revoluce	červenec
	Zahájení ražby jáchymovských tolarů	leden
	Božena Němcová	únor
	Vydány Čtyři pražské artikuly	červenec
	Adolf Loos	prosinec

Stříbrné 500 Kč mince

2016	Československá národní rada	únor
2017	Bitva u Zborova	červen
2018	Washingtonská dohoda	říjen
2019	Vznik československých platidel	červenec
2020	Československá ústava	únor

Zlaté mince 5000 Kč – Hrady

2016	Kost	květen
	Bezděz	říjen
2017	Bouzov	květen
	Pernštejn	říjen
2018	Zvíkov	květen
	Rabí	říjen
2019	Veveří	květen
	Švihov	říjen
2020	Bečov nad Teplou	květen
	Buchlov	říjen

Zlaté mince 10 000 Kč

2018	Založení Československa	září
2019	Vznik československé koruny	červenec